

Välkommen till Lingolympiaden 2020!

Lingolympiaden är en tävling som drivs av Svenska Lingolympiadföreningen i samarbete med Stockholms Universitet och Unga Forskare Stockholm. På grund av att vi är en ideell förening blir alla som deltar i vår verksamhet medlemmar i föreningen, vilket självklart är gratis och inte innebär några förpliktelser. Vi behöver därför följande information om dig:

Förnamn: _____

Efternamn: _____

E-post: _____

Skola: _____

Födelseår: _____

Adress: _____

Postnummer: _____

Postort: _____

Kommun: _____

Vi kommer att lagra uppgifterna i högst 12 månader. Du kan också begära att de raderas tidigare via mail till roos@lingolympiad.org. Dessutom måste vi ha ditt godkännande för att lagra data om dig. Genom att kryssa i rutan nedan godkänner du att Lingolympiaden får hantera den data du fyllt i ovan. Om du inte kryssar i rutan kommer vi omedelbart destruera ditt prov, som alltså inte blir rättat!

När vi har rättat problemen kommer vi att publicera resultatet på lingolympiad.org. Om du vill vara anonym, kan vi publicera ditt resultat under pseudonym. Fyll i så fall i raden nedan.

Pseudonym: _____

Namn: _____

Skola: _____

Svarsblad (1/2)

Uppgift 1

1. 2. 3. 4. 5. 6.
7. _____ 8. _____
9. _____ 10. _____

Uppgift 2

1. 2. 3. 4. 5.
6. 7. 8. 9. 10.
11. _____ 12. _____
13. _____ 14. _____

Uppgift 3

<i>amoli</i>	a.	[	]	b.
<i>asa</i>	c.	[	]	de ska äta
<i>chate</i>	d.	[	]	e.
<i>chuluat</i>	f.	[	]	kant
<i>karuk</i>	g.	[	]	bjälke
<i>kono</i>	h.	[	]	kött
<i>kosanga</i>	i.	[	]	j.
<i>kititi</i>	k.	[	]	springa
<i>kititiana</i>	l.	[	]	m.
<i>maratie</i>	n.	[	]	förgrenad påle

Namn: _____

Skola: _____

Svarsblad (2/2)

Uppgift 3, forts.

pasaranga o. [_____] bara en korg
singa p. [_____] q.
r. s. [_____] liv
t. u. [_____] svart

Uppgift 4

1. _____
 2. _____
 3. _____
 4. _____
 5. _____
 6. _____
 7. _____
 8. _____
 9. _____
 10. _____
 11. _____
 12. _____
- a. _____ b. _____ c. _____ d. _____ e. _____
- f. _____ g. _____ h. _____ i. _____
- j. _____
- k. _____
- l. _____
- m. _____
- n. _____
- o. _____

Uppgift 5

Besvaras på ett separat papper. Kryssa i om du har lämnat in uppgift 5:

Det är viktigt att du skriver namn och skola på alla papper du lämnar in.

Uppgift 1: Malagassiska (8 poäng)

Nedan följer 6 ordgrupper på malagassiska, och *oordnade* översättningar av dessa.

1. *davenona votsy* a. brun lemur
2. *gidro volontany* b. röd hatt
3. *gidro votsy* c. röd jord
4. *satroka mena* d. vit aska
5. *satroka votsy* e. vit hatt
6. *tany mena* f. vit lemur

Para ihop de malagassiska ordgrupperna med rätt översättningar. [4 poäng]

Översätt till svenska: [2 poäng]

7. *gidro mena*
8. *satroka volontany*

Översätt till malagassiska: [2 poäng]

9. röd aska
10. grå lemur

Malagassiska är ett austronesiskt språk (mer specifikt malajo-polynesiskt) som talas på Madagaskar av runt 25 miljoner personer. En lemur är ett litet apliknande djur som endast lever på Madagaskar.

—Åke Wettergren

Uppgift 2: Bierebo (12 poäng)

Nedan följer 10 fraser på bierebo, och *oordnade* översättningar av dessa.

1. <i>chu mwesi</i>	a. aska
2. <i>mabul seru</i>	b. <i>chu</i> -träd
3. <i>mabul towa</i>	c. hönsägg
4. <i>purchesi</i>	d. mycket skräp
5. <i>puru chu</i>	e. myra
6. <i>seru</i>	f. många <i>chu</i> -frukter
7. <i>tanare chesi</i>	g. ris (gryn)
8. <i>tanare mwesi</i>	h. sågspån
9. <i>tanare sep</i>	i. träd
10. <i>towa chesi</i>	j. trähöna

Para ihop orden på bierebo med sina svenska motsvarigheter.

[8 poäng]

Översätt följande till svenska:

[4 poäng]

11. *chesi*
12. *sep*
13. *seru mwesi*
14. *tanare towa*

Bierebo är ett austronesiskt språk (mer specifikt oceaniskt) som talas av ungefär 900 personer i Vanuatu på ön Epi. *Chu*-frukter liknar plommon.

—David Avellan-Hultman

Uppgift 3: Bierebo (16 poäng)

Nedan följer några ord på bierebo, grov fonetisk transkription av hur de uttalas, och deras översättningar till svenska. Orden har delats in i två oberoende kolumner för att spara utrymme. Några ord, transkriptioner, och översättningar saknas. Fyll i dessa på svarsbladet och *var noga* med betoningen (se detaljer nedan).

<i>si</i>	[sí]	svartmyra	<i>koteng</i>	[ko.téŋ]	du ska gråta
<i>yato</i>	[já.to]	ved	<i>tengiana</i>	[téŋ.ja.na]	gråt; tårar
<i>chatenga</i>	[tʃá.te.ŋa]	bara en gren	<i>amoli</i>	(a)	(b)
<i>meriapa</i>	[me.rjá.pa]	stig	<i>asa</i>	(c)	de ska äta
<i>wanua</i>	[wá.nwa]	by	<i>chate</i>	(d)	(e)
<i>komor</i>	[ko.mór]	du ska nysa	<i>chulate</i>	(f)	kant
<i>mornga</i>	[mór.ŋa]	bara nysa	<i>karuk</i>	(g)	bjälke
<i>niusur</i>	[njú.sur]	nagel	<i>kono</i>	(h)	kött
<i>malsonga</i>	[mál.so.ŋa]	bara svart	<i>kosanga</i>	(i)	(j)
<i>mamalso</i>	[ma.mál.so]	kolsvart	<i>kititi</i>	(k)	springa
<i>komoli</i>	[ko.mó.li]	du ska leva	<i>kititiana</i>	(l)	(m)
<i>bachoya</i>	[ba.tʃó.ja]	kust	<i>maratie</i>	(n)	förgrenad påle
<i>welu</i>	[wé.lu]	dansa	<i>pasaranga</i>	(o)	bara en korg
<i>awelu</i>	[a.wé.lu]	de ska dansa	<i>singa</i>	(p)	(q)
<i>weliana</i>	[wé.lja.na]	dans	(r)	(s)	liv
<i>teng</i>	[téŋ]	gråta	(t)	(u)	svart

Inga poäng ges för transkriptioner utan korrekt betoning, men stavelsegränser behöver *inte* markeras i svaret. Totalt kan poängen delas upp i:

- 2 poäng för översättning till bierebo.
- 5 poäng för översättning till svenska.
- 2 poäng för uttal (bortsett från betoning).
- 7 poäng för betoning.

Bierebo är ett austronesiskt språk (mer specifikt oceaniskt) som talas av ungefär 900 personer i Vanuatu på ön Epi. Ingen förkunskap om fonetisk skrift krävs för att lösa uppgiften. I den fonetiska skriften som används ovan representerar punkter stavelsegränser, och tecknet ´ över en vokal representerar betoning.

Uppgift 4: Cherokeeiska (20 poäng)

Nedan följer ett antal matematiska likheter med tal på cherokeeiska. De sex första är skrivna med det latinska alfabetet, medan de sex efterföljande är skrivna med det cherokeeiska skriftsystemet. En likhet finns med i båda grupperna.

1. *tali* × *galiquogi* = *nigadu*
2. *nvgi* × *sonela* = *tsoisgo sudali*
3. *sonela*^{*tali*} = *tsunelasgo sawo*
4. *tsunela* + *galiquogi* = *hisdadu*
5. *sowo* + *tali* = *tsoi*
6. *sudali* × *galiquogi* = *nvgisgo tali*
7. $\text{O}^{\text{YKT}} = \text{VLF}\text{A O}^{\text{Y}}$
8. $\text{KSS} + \text{A}\text{OY}\text{A SFVY} = \text{SFT}\text{A}\text{A}$
9. $\text{KT} \times \text{A}\text{A} = \text{KT}\text{A}\text{A}$
10. $\text{US} + \text{AWS} = \text{WF}\text{A F}\text{AW}$
11. $\text{AOY} \times \text{F}\text{AWS} = \text{F}\text{AW}\text{A AOY}$
12. $\text{O}^{\text{Y}} \times \text{F}\text{AW} = \text{KT}\text{A VLF}$

Skriv likheterna med siffror. [4 poäng]

Skriv följande tal med siffror: [7 poäng]

- (a) *hisgi* (b) *sadu* (c) *galiquasgohi* (d) *tsoisgohi* (e) *tsogadu*
(f) WFS (g) $\text{VLF}\text{A}\text{A}$ (h) $\text{SFT}\text{A}\text{U}$ (i) SFTS

Skriv följande tal på cherokeeiska (både med det cherokeeiska skriftsystemet och med det latinska alfabetet): [9 poäng]

- (j) 1 (k) 15 (l) 18 (m) 40 (n) 56 (o) 91

Alla tal i problemet är mindre än 100. Observera att W och W inte är samma tecken. Om du använder något av tecknen, se till att det inte går att förväxla med det andra.

I problemet används skrivsättet $a^k = \underbrace{a \times a \times \dots \times a}_{k \text{ gånger}}$. Till exempel är $3^4 = 81$.

Cherokeeiska är ett irokesiskt språk som talas av cirka 2000 personer i de amerikanska delstaterna Oklahoma och North Carolina. Teckenkombinationen **qu** betecknar en konsonant och **v** betecknar en vokal.

—Emil Ingelsten

Uppgift 5: Bierebo (44 poäng)

När man översätter mellan två väldigt olika språk är det sällan det bara går att översätta på ett sätt och den bästa översättningen är oftast inte helt bokstavlig. Nedan ges 19 meningar på bierebo, och *möjliga* översättningar av dessa till svenska.

1. *nede yato* Jag har huggit veden.
2. *kuruagu teia ka kiana palaiu* Min bror ska skära den med sin kniv.
3. *mara ade mremwa ya purpate* De snider inte in ditt ansikte i barken.
4. *kote re potevi* Skär inte sockerrören!
5. *chana de pasara tua* Han sparkade på den dåliga korgen.
6. *mara koje chagu* Du har inte sett min fot.
7. *are necheia re* Om jag inte skulle se den (så...)
8. *kasidom kache previ* Ni vill se brödfrukten.
9. *yirmwene tua aje nepachu* De elaka pojkarna såg mig gå till havs.
10. *towur kiada tawaga avachu* Vi ska dra ut våra kanoter till havs.
11. *yuwa tlapwa pinimi* Det regnade kraftigt.
12. *man mara apinimi wanua* Fåglarna kom inte till byn.
13. *vinimi nerui* Han skulle ha kommit nu.
14. *taru sua humana kovinimi* Mannen vinkar åt dig att komma.
15. *kalerigo tlapwa suaia* Det stora trollet har kastat iväg den.
16. *mono ya porotana* Han ska lägga sig ner på marken.
17. *neduia ka chumagu* Jag slår den med händerna.
18. *atu re kiamwa kuli* De kommer inte att slå din hund.
19. *asidom achele ya ti* De vill bada i havet.

Det här är en mycket stor uppgift, men den är byggd för att kunna lösas delvis, så även om du inte lyckas med hela uppgiften så kan du ta poäng genom att lösa deluppgifter.

Själva uppgifterna finns på nästa sida (ej nödvändigtvis i svårighetsordning).

Bierebo är ett austronesiskt språk som talas av ungefär 900 personer i Vanuatu. För att den här uppgiften ska gå att lösa har vissa ord alltid skrivits så som de uttalas före en paus. Brödfrukt är en stärkelsesrik frukt som växer på träd, och jams är en rotfrukt.

Deluppgifterna till uppgift 5 ges nedan. Alla svar till uppgift 5 ska skrivas på ett separat papper, inte på svarsbladet. Markera tydligt vilken deluppgift du svarar på.

- (a) Vad tror du att *chana*, *tua*, *yuwa*, och *nerui* betyder? [4 poäng]
- (b) Om du tycker att några av meningarna på förra sidan ej är bokstavligt översatta till svenska, skriv ner motsvarande bokstavliga översättningar. [4 poäng]
- (c) Orden *vachu* och *vawora* är motsatser, och *tagi* betyder *följa efter*. Översätt meningarna nedan till svenska på valfritt sätt. [12 poäng]

20. *kuruada asua humana*
21. *ache nesuaia ya kiagu pasara*
22. *kadagi taru tlapwa*
23. *kote re yato ka chumamwa*
24. *neje yuwa vinimi*
25. *apawora ka kiagu tawaga*
26. *chamwa te re kuruamwa*
27. *kalerigo mara sidom te previ*

- (d) Ordet *tomono* betyder *godnatt*. Ge en mer bokstavlig översättning! [2 poäng]
- (e) Både *kocheia* och *kacheia* är översättningar av samma mening på svenska. Vad är den svenska meningen och hur skiljer sig översättningarna åt? [2 poäng]
- (f) Ordet *yuwi* betyder jamsfrukt. Översätt till bierebo: [14 poäng]

28. Kom hit med din kanot!
29. Trollen vinkar åt er att gå i land.
30. Jag skulle ha sett om det regnade.
31. Han skar den med händerna.
32. Du har inte badat i min by.
33. Du skulle inte ha sett jamsfrukterna.
34. Låt oss sparka på den ruttna brödfrukten!

- (g) Förklara skillnaden mellan meningarna *tagi kalerigo* och *dagi kalerigo* och översätt båda meningarna till svenska på två olika sätt. [3 poäng]
- (h) Förklara vad du vet om hur ägande fungerar i bierebo och översätt *min kanot* och *våra ansikten* till bierebo. Du upptäcker senare att *mina jamsfrukter* är *sagu yuwi*, vilket inte var som du trodde. Hur förklarar du detta, och om du kunde fråga någon som kan bierebo, hur skulle du kunna testa att din förklaring stämmer? [3 poäng]